

MAY 25 1903

BOLLETTINO

DEI

Musei di Zoologia ed Anatomia comparata

della R. Università di Torino

N. 432 pubblicato il 26 Dicembre 1902 Vol. XVII

Viaggio del Dr. A. Borelli nel Matto Grosso.

VII.

Dott. FILIPPO SILVESTRI
(Bovagna, Umbria).

DIPLOPODI

Il Dr. Borelli nel suo terzo viaggio, che fece alle regioni del Rio de La Plata visitando il Matto Grosso a Corumbà e dintorni ed il Paraguay da Asunción a Villa Rica, raccolse con molta cura i Diplopodi, ma non poté aggiungere alla lista di specie conosciute mercè i suoi antecedenti viaggi, che poche altre.

Io stesso, visitando più tardi le medesime regioni, quantunque specialista di Diplopodi, di specie un po' grandi, che erano state anche quelle, che aveva potuto solo raccogliere il Dr. Borelli, dedicato a collezioni faunistiche generali, riuscii solo a raccoglierne appena qualche altra, che non mi fosse nota per il materiale messo insieme dal Dr. Borelli e comunicatomi gentilmente in studio dal prof. Camerano. Tutto ciò ho il piacere di far constatare in onore del Dr. Borelli stesso, al quale la scienza è debitrice di una larga contribuzione alla conoscenza della fauna del bacino del Rio de La Plata.

Al Dr. Borelli, che volle raccogliere con cura il materiale, oggetto di questa nota ed al prof. Camerano che me lo affidò in studio, mi compiacco porgere i più vivi ringraziamenti.

Da varii anni io attendo allo studio dei Diplopodi sud-americani e mercè le raccolte del Dr. Borelli e mie nelle regioni del Rio de La Plata, del Dr. Festa nell'Ecuador, del Dr. Bürger nella Colombia, del Prof.

Meinert nel Venezuela e di molti altri in altre regioni ho potuto condurre quasi al termine un lavoro su tutti i Diplopodi conosciuti dell'America meridionale, lavoro, che spero potrà essere pubblicato nell'anno venturo, corredato di un gran numero di disegni ad illustrazione delle varie specie. Perciò non unisco per ora alcuna figura alla descrizione delle specie, di cui tratta questa nota, che può considerarsi come preliminare.

Fam. **Strongylosomatidae.**

1. **Mestosoma lugubre**, Silv.

Syn. *Mestosoma lugubre* Silv. Boll. Mus. Torino XII, n. 283, p. 4 (1897).

» *Strongylosoma parvulum* Attems, Syst. d. Polyd. I, p. 74, T. I, F. 21 (1899).

Questa specie è molto comune nei dintorni di Buenos Aires e di Montevideo. Il Dr. Borelli la raccolse per il primo appunto a Belgrano, sobborgo di Buenos Aires; io ne trovai alcuni esemplari anche al Tandil.

Non c'è alcun dubbio che lo *Strongylosoma parvulum* di Attems sia identico al mio *Mestosoma lugubre*.

2. **Mestosoma bicolor**, Silv.

Urucùm (Corumbà); Trinidad (Asunción).

3. **Mestosoma Salvadorii**, Silv.

Syn. *Strongylosoma Salvadorii* Silv. Boll. Mus. Torino X, n. 203, p. 6 (1895).

» *Mestosoma* » » » » XII, n. 283, p. 3 (1897).

» *Strongylosoma pulvillatum* Attems, Syst. d. Polyp. I, p. 73, T. I, F. 8-9 (1899).

Questa specie si estende da Salta nell'Argentina per il Chaco boliviano fino al Paraguay.

4. **Catharosoma paraguayense**, Silv.

Syn. *Strongylosoma paraguayense* Silv. Boll. Mus. Torino X, n. 203, p. 6 (1895).

» » » Attems, Syst. d. Polyp. I, p. 65, T. II, F. 41-43 (1899).

Plus minusve fulvum, metazonarum parte postica plus minusve latericia, antennis pedibusque isabellinis.

Caput facie setis nonnullis instructum, vertice sulco angusto, sat profundo. Antennae elongatae articulis 2-6 subaequalibus.

Collum antice utrimque anguste limbatum, angulo antico rotundato.

Trunci segmenta nitida laevia. Segmentum primum metazonarum carinis lateralibus minimis; segmenta 2-3 pro carinis sulco impressa. Segmenta coetera bene cylindrica, carinis lateralibus nullis. Pori in medio latere metazonarum sese aperientes. Metazonae paribus duabus setarum instructae, quae duo dorso-laterales, longae, exiles, aliquantum pone marginem anticum earundem sitae, duo parum supra poros breves. Pleurae carina manifesta usque ad segmentum 15um. Metazonae quam prozonae aliquantum latiores. Cauda postice triangularis apice truncato

setis nonnullis instructa. Valvulae anales limbatae, lamina subanalis triangularis, tuberculis setigeris parvis. Sterna parva, postica segmenti singuli in processu acuto triangulari producta. Pedes articulo secundo quam tertia parte brevior, articulo ultimo quam tertius aliquantum brevior, infra breviter setosi, ungue terminali parvo.

Long. corp. 28; lat. metaz. 10^{ae} 3, long. antenn. 4,4, pedum 3,5.

♂ Sternum segmenti 3ⁱ infra in processibus duobus brevibus, acutis productum et fasciculis duobus setarum longarum cylindricarum auctum, sternum segmenti 4ⁱ inter pedum par quartum processu longo rectangulari apice rotundato antrorsum vergente auctum, inter pedum par quintum processibus duobus parvis conicis; tota setis cylindricis pubescentibus aucta; sterna segmenti 5ⁱ inter pedum par sextum sat longe et late infra producta, inter pedum par septimum postice paululum producta et setis longis cylindricis aucta.

Pedes articulo quinto et parte basali ultimi pulvillo setarum brevium aucta.

Organum copulativum articulo ultimo arcuato apice in processibus duobus acutis, quorum alter superus longior, terminato, et interne sub apice etiam in processu attenuato sat longo, recurvato producto.

Long. corp. 24, lat. 2.

Habitat: Villa Rica, Areguá, Asunción, Formosa, Benitez, Corrientes, Posadas, Bella Vista, Areguá.

5. **Catharosoma Peracca**, sp. n.

Plus minusve isabellinum vel testaceum, metazonarum parte postica badia vel nigrescente, parte postica prozonarum et parte antica metazonarum in medio dorso macula magna subtriangulari ornata, quae bene distincta est, quum dorsi latera testaceo sint, antennis pedibusque isabellinis.

Caput, antennae et collum ut in *C. paraguayense*.

Trunci segmenta a *C. paraguayense* differunt: metazonae quam prozonae parum latiores, minus quam in specie dicta, et setis lateralibus etiam longis ut setae dorso-laterales.

Long. corp. 28; lat. metazonae 10^{ae} 3,2; long. antenn. 4,4, pedum 3,7.

♂ Sternum segmenti 3ⁱ et 4ⁱ fere ut in *C. paraguayense*.

Sterne segmenti 5ⁱ infra pedum par sextum infra crasso, paululum producta.

Organum copulativum differt ab eodem *C. paraguayense* processibus apicalibus brevioribus et processu subapicali triangulari, non producto.

Long. corp. 24, lat. 2,8.

Habitat: Assunción, Villa Rica.

Fam. **Chelodesmidae.**

Gen. **Erythrodesmus** nov.

Carinae laterales parvae. Pori super pulvinum, aliquantum productum et ad angulum posticum parvo spatio non pertinentem, siti. Pleurae in parte anteriore corporis carinis distinctis.

♂ Sternum segmenti 3ⁱ non productum, sterna segmenti 4ⁱ ad pedum basim paululum producta, 5ⁱ et caeterum omnium non producta.

Pedes antici interdum articuli quinti apice infra soleae instar paululum producto.

Organum copulativum articulo ultimo hastis duabus a basi iam inter sese distinctis, sat brevibus.

6. **Erythrodesmus Bovei**, Silv.

Syn. *Odontopeltis Bovei* Silv. Ann. Mus. civ. Genova (2) XIV, p. 7 (1895).

» » » » *Boll. Mus. Torino* X, n. 203, p. 3 (1895).

» *Leptodesmus Bohlsi* Attems, *Syst. d. Polyp.* I, p. 165, Taf. vi, Fig. 144, Taf. vii, Fig. 156 (1899).

Questa specie è stata raccolta dal Dr. Borelli a Tabijuari (Villa Rica) e da me a Bella Vista (Paraná, Brasile), S. Ana, Pampa Piray, S. Pedro (Misiones, Argentina), Puerto Bertoni (Paraná, Paraguay).

Gen. **Sandalodesmus** nov.

Genus pororum positione et caracteribus maris in speciei sequentis descriptione notatis bene distinctum.

7. **Sandalodesmus Bertonii**, sp. n.

Badius ventre pedibusque quam dorsum parum minus badiis.

Caput clypeo sat setoso, vertice sulco profundo, angusto. Antennae elongatae, articulis 2-6 subaequalibus. Collum magis quam duplo latius quam longius, subsemicirculare, angulo postico acuto angulum anticum segmenti primi attingente.

Trunci segmenta nitida, laevia; carinae segmentorum 1-3 sat magna, ceterae perparvae, angulo antico valde oblique exciso, paululum limbato, paululum rotundato, angulo postico usque ad segmentum 14um subrecto, in segmentis 15-17 angulo postico retrorsum aliquantum producto, subconico. Carinae segmenti 18ⁱ minimae, tuberculiformes. Pori fere omnino laterales et ab angulo postico carinarum parum remoti, a pulvino, usque ad angulum posticum carinarum pertinente, gesti. Cauda postice conica apice truncato, parum deorsum curvata tuberculis setigeris parvis. Valvulae anales bene limbatae; lamina subanalis, parum lata, longa, triangularis, tuberculis ad apicem parvis. Sterna paululum ad basim pedum producta inermia. Pleurae anticae carinis parvis. Pedes parum setosi, ungue terminali sat magno.

♂ Sternum 3ⁱ non productum, 4ⁱ infra pedum paris 4ⁱ in processibus duobus crassis, subconicis sat longis productum, infra pedum paris 5ⁱ parum rotundatim productum. Sterna segmenti 5ⁱ infra pedum paris 6ⁱ in processibus duobus crassis cuneiformibus producta, infra pedum paris 7ⁱ excavata. Sterna coetera tantum ad basim pedum parum producta ut in foemina. Pedes antici 1-11, praesertim 1-7 articulo quinto ad apicem infra processu albo semielliptico soleae instar aucto.

Organum copulativum articulo ultimo hastis tribus constituto, quarum inferior, lata, laminaris apice rotundato, mediana canalifera, ceteris paululum longior apice falcato, supera brevior, crassior apice scamiformi.

Long. corp. 36; lat. prozonae 10^{ae} 4, metazonae 5; long. antennarum 6, pedum 5.

Habitat: Puerto Bertoni, Bella Vista, S. Ana.

Dedico questa specie al Signor W. Bertoni.

8. **Sandalodesmus Salvadorii**, Silv.

Syn. *Odontopeltis Salvadorii* Silv. Boll. Mus. Torino X, n. 203, p. 4 (1895).

Villa Rica.

9. **Letodesmus Carceni**, sp. n.

Plus minusve latericius, colli et metazonarum parte postica, carinarum lateribus sordide ochraceis.

Caput facie pilosula, vertice sulco angusto, sed longo et profundo. Antennae elongatae. Collum latitudine trunci segmentum primum aequans, antice late rotundato, angulo postico acuto.

Trunci segmenta nitida, subtiliter reticulata. Metazonae carinis sat parvis, marginibus integris limbatis, quam longitudo metazonae magis quam duplo brevioribus, sulco transversali nullo. Carinae metazonarum segmenti 3ⁱ et 5ⁱ angulo postico obtuso; carinae ceterae usque ad segmentum 12um angulo antico rotundato, postico praesertim in carinis porigeris rotundato. Carinae segmentorum 17-18 postice acute productae. Carinae segmenti 18ⁱ perparvae, postice obtuse productae. Pori a pulvino gesti, laterales et ad angulum posticum carinarum approximati. Pororum pulvinum tantum in segmentis 15-18 usque ad angulum posticum carinarum pertinet, in segmentis ceteris paululum distans. Cauda postice elongata, cylindrica, tuberculis setigeris lateralibus parvis. Segmentum anale valvulis limbatis, tuberculis setigeris parvis, lamina subanali triangulari tuberculis ad apicem parvis. Sterna lata, breviter pilosa, in parte postica corporis ad pedum basim paululum producta. Pedes breviter setosi, articulo secundo quam tertius duplo brevior, articulo ultimo quam tertius valde brevior, ungue terminali sat magno. In segmentis 1-7 carina pleuralis distincta.

Long. corp. 55; lat prozonae segmenti 10ⁱ 6, metazonae segmenti 10ⁱ 8; long. antennarum 8,5, pedum 7.

♂ Sterna segmenti 3ⁱ parum acute producta, 4ⁱ parva rotundatim producta, coxiformia, valde pilosa; segmenti 5ⁱ excavata ad pedum basim parum producta, segmenti 6ⁱ media rotundatim parum producta utrimque ad pedum basim processu conico aucta, segmenti 7ⁱ ad pedum basim rotundatim parum producta, sterna coetera ad pedum basim tuberculo perparvo.

Pedes quam in foemina magis setosi et crassiores articulo secundo, praesertim antice, super rotundatim producto, soleis nullis.

Organum copulativum coxis magnis, articulo secundo hasta infera magna, apice aliquantum arcuato, lato et ut figura demonstrat inciso, interne aliquantum sub apice rotundatim producta, hasta supera quam processus rotundati interni hastae inferae parum longiore, attenuata, acuta, integra.

Habitat: Urucim.

Questa specie è dedicata al Signor Massimiliano Carcano, che tanto a me che al Dr. Borelli fu largo di gentilezze infinite durante il nostro soggiorno in Corumbà ed in Urucim.

10. **Leiodesmus Orlandi**, sp. n.

A L. Carcani differt:

Statura parum majore;

Tuberculis sternalibus parum majoribus;

Organo copulativo: hasta infera processu interno sub apice nullo, apice lato parum arcuato, externe convexo, interne concavo et ut figura demonstrat inciso, hasta supera longiore et crassiore quam in L. Carcani.

Habitat: Carandasiuho.

Dedico questa specie al sig. Giuseppe Orlando, agente consolare italiano in Cuyabà, che mi circondò di cortesie durante la mia permanenza nella capitale del Matto Grosso.

Gen. **Euthydesmus**, nov.

Genus hoc carinarum forma, processu ventrali segmenti secundi et maris characteribus, ut in speciei descriptione dico, distinctum.

11. **Euthydesmus acicarina**, sp. n.

Plus vel minus castaneus, carinarum angulo postico et metazonarum parte postica sordide ochroleuca.

Caput parte infera clypei setis nonnullis instructa. Antennae elongatae, articulis 2-6 subaequalibus. Collum parum minus quam triplo latius quam longum angulo antico late rotundato, postico parum rotundato.

Trunci segmenta metazonis subtiliter rugosis, carinis sat magnis, limbatis, sat longe sub libella medii dorsi satis et parum reflexis, marginibus antico et postico subparallelis, angulo antico subrecto, postico acuto retrorsum parum producto, in segmentis 14-18 angulo antico gra-

datim magis rotundato et angulo postico gradatim magis acuto et magis producto. Cauda conica apice truncato tuberculis setigeris sat parvis. Pori laterales a parvo pulvino gesti, qui ad angulum posticum carinam pertinet. Valvulae anales bene limbatae, lamina infra-analis semicircularis, postice in medio parum producta, tuberculis ad apicem perparvis.

Segmentum secundum postice infra in processu subrectangulari, laminari, magno productum. Sterna omnia sat deplanata inermia. Pleura in segmentis 2-5 carina parva, in segmentis ceteris tuberculo perparvo aucta. Pedes articulis omnibus setosis, articulo secundo quam tertius parum magis quam duplo brevior, articulo ultimo quam tertius parum minus quam duplo brevior, ungue terminali sat parvo.

Long. corp. 48; lat. prozonae 10^{ae} 5,5 metazonae 7,2; long. antenn. 7, pedum. 6,5.

♂ Sternum 3ⁱ in processibus duobus conicis productum; sterna 4ⁱ, 5ⁱ et 6ⁱ nullomodo producta; sterna cetera etiam paululum coxiformia, a segmento undecimum infra pedum paris secundi segmenti singuli parum producta. Pedes articulo secundo supra rotundatim aliquantum producto, infra longe setosi.

Organum copulativum articulo ultimo hastis duabus rectis constituto, quarum altera parum brevior apice in processibus duobus attenuatis acutis, inaequalibus et processu laminari margine dentato diviso, altera apice laminari triangulari, margine, praesertim externe, denticulato.

Habitat: Carandasinho.

Exempla ex Urucum aliquantum majora et colore latericio.

Gen. **Brachyurodesmus**, nov.

Genus hoc segmento caudali a segmento 18°, cauda excepta, obtecto et maris characteribus distinctissimum.

12. **Brachyurodesmus parallelus** (Attems).

Syn. Leptodesmus parallelus Attems, Syst. d. Polyp. I, p. 173, T. vi, Fig. 130-131.

♂ Latericius carinis et metazonarum parte postica isabellina.

Caput parte infera clypei setis nonnullis instructa. Antennae elongatae articulis 2-6 subaequalibus. Collum magis quam duplo latius quam longum lateribus rotundatis.

Trunci segmenta metazonis paululum rugosis. Carinae sat magnae, bene limbatae quam longitudo metazonae singulae parum longiores, angulis antico et postico rotundatis, in segmento 12 angulo postico, recto et in segmentis ceteris gradatim magis acuto et retrorsum producto.

Pori superi-laterales, ad angulum posticum carinarum sat approximati, et super pulvinum parvum ad angulum posticum carinarum pertinens, siti. Segmentum 18 (= 19 auct.) perparvum fere omnino a 17° obtectum carinis minimis acutis. Segmentum caudale a segmento 18° ad basim ob-

tectum ita ut in parte dorsali cauda tantum apice conico truncato inspicatur.

Valvulae anales bene limbatae, lamina subanalis triangularis apice acuto, ad apicem tuberculis duobus parvis aucta.

Sternum segmenti tertii in processibus duobus longis parum divergentibus subcylindricis productum. Sterna segmenti 4ⁱ in processibus quatuor parvis producta. Sterna segmenti 5ⁱ inter pedum primi paris coxiformia, inter pedum paris secundi excavata. Sterna segmenti 6ⁱ non producta, segmenti 7ⁱ aliquantum conica producta; sterna cetera subinermia.

Pedes articulis omnibus, infra praesertim, breviter setosi, articulo secundo, praesertim antice supra rotundatim producto, quam articulus tertius parum minus quam duplo brevior, articulo ultimo quam tertius aliquantum brevior, ungue terminali magno.

Organo copulativo coxis externe laminaribus, rotundatim infra productis, articulo ultimo hastis duabus constituto, quarum altera longior in processibus duobus arcuatis divisa, altera apice in processibus tribus acutis attenuatis divisa.

Long. corp. 45, lat. prozonae 10^{ae} 5, metazonae 8, long. antenn. 7, pedum 7.

Habitat: Urucùm.

Fam. Spirostreptidae.

13. *Nanostreptus curiosus*, Silv.

Syn. Archispirostreptus curiosus Silv. Boll. Mus. Torino X, n. 203, p. 10, fig. 18.

Ater prozonis medio dorso macula parva cremea ornatis, metazonis latericiis, pedibus fusco vinosis vel luride testaceis, capite et segmentum ultimo nigrescentibus.

Caput fronte et vertice nitidis, laevibus, vertice sulco sat profundo. Oculi ocellis c. 45, 6-serietis.

Antennae resupinae collum superantes. Collum lateribus latis parum inflexis, angulo antico parum obtuso, angulo postico parum rotundato, utrimque sulcis duobus profundis.

Trunci segmenta nitida, metazonis subtiliter et crebre punctatis, parum longe sub poris striatis. Pori repugnatorii perparvi ut in specie praecedente siti. Cauda postice triangulari apice crassiore valvulas anales magno spatio non superante. Valvulae anales punctatae, marginibus valde compressis. Lamina subanalis triangularis apice rotundato.

♂ Collum angulo antico antrorsum rotundatim producto.

Organum copulativum lamina antica quam postica valde brevior, apice attenuato obtuso, lateraliter processu sat magno acuto deorsum vergente armata, lamina postica apice latiusculo laminari interne parum reflexo, subtus incisione magna notato, interne in processu acuto ter-

minata, externe processu sat longo, apice acuto armata et interne processu parvo, triangulari, flagello elongato, attenuato, apice processibus duobus inaequalibus terminato.

Segmentorum numerus ad 63.

Long. corp. 50, lat. 3; long. antennarum 2,3, pedum 2.

Habitat: Caiza (Bolivia), Rio Apa (Paraguay).

14. *Nanostreptus libertinus*, Silv.

Syn. Archispirostreptus libertinus Silv. Ann. Mus. civ. Genova, (2) XIV, p. 777, fig. 10.

Ater vel nigrescens metazonis badiis, prozonis medio dorso macula subquadrata cremea ornato, ita ut dorsum totum medium fascia cremea interrupta ornatum appareat.

Caput clypeo parum intricato-rugoso foveis setigeris 4 supra labrum instructo, vertice et fronte nitidis, nudis, vertice sulco parum profundo. Oculi inter sese quam diametros transversalis oculi singuli duplo distantes, ocellis c. 45, 6 seriatis compositi. Antennae resupinae, collum superantes, setis brevibus et setis nonnullis apicalibus in articulo singulo instructae, articulo sexto ceteris paululum crassiore, articulo septimo minimo.

Collum lateribus latis infra aliquantum inflexis, angulo postico rotundato, antico parum obtuso, superficie laterali sulcis tribus profundis impressa. Hypostoma inframaxillare lateribus arcuatis, parte antica triangulari.

Trunci segmenta parte antica prozonarum concentrice striata, parte postica earundem laevi sparse punctata, metazonis paululum profunde et crebre rugosis et sat grosse punctatis, parum longe sub poris longitudinaliter striatis, sulco inter prozonas et metazonas minime crenulato. Pori repugnatorii perparvi, parum magis ad margine anticum metazonarum quam ad marginem posticum approximati. Sterna laevigata.

Canda postice triangularis apice aliquantum incrassatum valvulas anales spatio magno non superante. Valvulae anales totae punctatae, limbo sat magno; lamina subanalis lata, triangularis.

Pedes articulis 1-5 setis minimis nonnullis et seta apicali longa infra instructis, articulo ultimo longitudine tertium aequante infra setis nonnullis spiniformibus et spina sat magna suprapicali acuto, ungue terminali sat magno, quam dimidia pars articuli ultimi parum longiore.

Segmentorum numerus ad 63.

Long. corp. 50, lat. 4; long. antennarum 2,6, pedum 2.

♂ Collum angulo postico valde rotundato, angulo antico antrorsum parum acute producto. Pedes quam in foemina longiores articulis omnibus infra serie setarum longarum, robustarum instructis, articulis 4-5 infra soleatis.

Organum copulativum lamina antica quam postica valde brevior, apice

parum attenuato setis nonnullis aucto, lateraliter processu sat magno acuto deorsum vergente armata, lamina postica apice parum triangulari, rotundato, processu interno sursum vergente aucta, processu spiniformi, magno, externo armata, et parum supra basim interne processu magno, longo, apice acuto instructa; flagello elongato, integro, apice acuto.

Habitat: Misiones Mosetenes, Corumbá.

15. **Nanostreptus microporus**, Silv.

♀ *Syn.* Archispirostreptus microporus Silv. Ann. M. civ. Gen. (2) XIV, p. 779 (1895)

Fuliginosus parte postica metazonarum nigrescente, pedibus nigrescentibus, vel ater parte postica metazonarum latericia.

Caput laevigatum clypeo supra labrum foveis setigeris quatuor instructo, vertice sulco pertenui.

Oculi inter sese quam diametros oculi duplo distantes, ocellis c. 34 compositi. Antennae breves, resupinae collum non superantes, apicem versus vix incrassatae, articulo sexto subcylindrico quam quintus paululum brevior. Collum lateribus latis, sat inflexis, angulo antico valde rotundato, postico parum rotundato, utrimque sulcis tribus.

Trunci segmenta nitida, parte postica prozonarum et metazonis sublaevibus, tantum in parte ventrali striis profundis impressis, lateribus sub poris striis nullis. Sterna sublaevia.

Cauda postice triangularis, apice rotundato valvulas anales spatio sat magno non superante. Valvulae anales ad margines parum compressae, lamina subanalis triangularis. Pedes infra setis nonnullis brevioribus et seta in articulis 1 5 subapicali instructi, articulo ultimo ad apicem supra spina sat longa armato et infra setis nonnullis spiniformibus, ungue terminali magno.

Segmentorum numerus 60.

Long. corp. 46, lat. 4,6, long. antennarum 2,5; pedum 1,7.

Habitat: Posadas.

16. **Nanostreptus mattogrossensis**, sp. n.

Plus minusve badius vel latericius, medio dorso prozonarum macula ochracea ornato, ventre pedibusque testaceis.

Caput totum laevigatum, clypeo supra labrum foveis setigeris quatuor instructo, vertice sulco parum profundo exarato. Oculi inter sese minus quam duplo diametri transversalis oculi singuli distantes, ocellis c. 40 compositi. Antennae resupinae trunci segmentum primum superantes, apicem versus paululum incrassatae. Collum lateribus latis angulo antico rotundato, postico subrecto, utrimque sulcis duobus exarato.

Trunci segmenta nitida, prozonarum parte antica concentricè striata, sulco circulari inter prozonas et metazonas subtile crenulato, metazonis rugis parvis longitudinalibus et punctis perparvis, crebris, instructis, sub

poris longitudinaliter et subtilissime striatis. Pori repugnatorii minimi magis ad marginem anticum metazonarum quam ad posticum approximati.

Cauda postice triangularis magno spatio valvulas anales non superans. Valvulae ad margines valde compressae. Lamina subanalis triangularis.

Pedes articulo singulo infra setis nonnullis brevibus et seta subapicali aucto, articulo ultimo infra setis nonnullis brevibus, robustis, et seta spiniformi supera apicali armato, ungue terminali magno.

Segmentorum numerus ad 58.

Long. corp. 50, lat. 4; long. antennarum 3, pedum 1,9.

♂ Collum angulo antico deorsum et antrorsum parum acute producto, angulo postico valde rotundato. Pedes infra setis nonnullis uniseriatis longis auctis et in articulis 4-5 soleati.

Organum copulativum lamina antica quam postica non vel vix longiore sed angustiore, interne rotundata, externe aliquantum acute producta, lamina postica apice latiore interne triangulariter terminato, externe in processibus duobus producto, flagello spina brevi lata parum longe a basi externa et spine altera lata, brevi dimidiam partem versus armato et appendiculis nonnullis conicis ante spinam secundam et ante apicem aucto, apice attenuato.

Habitat: Caradasinho (Corumbá), Corumbá, Itaisi (Cuyabá).

17. *Nanostreptus piraynus*, sp. n.

♂ Fuliginosus, metazonarum parte postica latericia, pedibus ferrugineis. Caput totum laevigatum, vertice sulco tenui impresso. Oculi ocellis c. 36, 5-seriatis.

Antennae resupinae collum vix superantes apicem versus aliquantum incrassatae.

Collum lateribus sat angustatis, angulo antico parum acuto, angulo postico obtuso, margine laterali-antico et margine laterali limbatis, supra utrimque striis duabus.

Trunci segmenta nitida laevia, metazonis parum sub poris striatis, sulco circulari parum profundo et parum profunde crenato (parum magis quam in *N. sanctus*).

Cauda postice triangularis, acuta, valvulas anales spatio sat magno non superans. Valvulae anales marginibus parum compressis; lamina subanalis lata, brevis, triangularis. Sterna laevia. Pedes articulis 4° et 5° soleatis, ungue terminali quam articulus ultimus duplo brevior.

Organum copulativum lamina antica quam postica parum longiore, parum lata apice rotundato, lamina postica apice externe triangulari, acuto, parum arcuato interne magis producto rotundato, externe sub apice processu spiniformi acuto, flagello sat elongato, attenuato apice acuto, tantum ad basim externam processu longo, acuto, flagello externo fere duplo brevior, armato.

Segmentorum numerus ad 54.

Long. corp. 32, lat. 2,2; long. antennarum 1,8, pedum 1,6.

Habitat: Pampa Piray (Misiones) sub arborum truncis.

Obs. Species haec *N. sancto* Silv. (= *Archisprostrepplus lobulatus* Attems) valde affinis, sed colli lateribus aliquantum magis angustatis, sulco circulari parum magis crenato, nec non forma organi copulativi distinguenda.

18. *Plusioporus Salvadorii*, Silv.

Boll. Mus. Torino X, n. 203, p. 10, fig. 19 (1895).

Color: parte postica prozonarum fuliginea, parte antica macula ochracea in medio dorso ornata, metazonarum parte antica supra poros ochracea, cetero plus minusve latericio vel badio, pedibus testaceis.

Caput clypei parte infera parum intricata-rugosa et foreis setigeris quatuor instructa, fronte et clypeo nitidis, laevigatis, vertice sulco manifesto. Oculi inter sese quam diametros transversalis oculi singuli minus quam duplo distantes, ocellis c. 37, 6-seriatis. Antennae resupinae trunci segmentum primum non superantes, articulo sexto ceteris aliquantum crassiore, articulo septimo minimo. Collum lateribus latis non inflexis angulo antico parum rotundato, postico obtuso, parum rotundato, utrimque sulcis duobus profundis et sulco submarginali impressis.

Trunci segmenta prozonis parte antica concentrice striata, parte postica subtiliter punctata, metazonis subtiliter punctatis, parum longe sub poris longitudinaliter striatis, sulco inter prozonas et metazonas non crenulato.

Pori repugnatorii a segmento quinto incipientes, parvi, magis ad marginem anticum metazonarum quam ad marginem posticum approximati.

Cauda postice triangularis valvulas anales magno spatio non superans. Valvulae anales ad margines compressae, punctatae; lamina subanalis bene triangularis.

Sterna laevia. Pedes articulo tertio ultimum longitudine aequante, articulis 1-5 infra setis nonnullis brevibus et seta longa subapicali auctis, articulo ultimo infra setis robustis nonnullis spiniformibus instructo et spina supraapicali sat longa, ungue terminali magno.

Segmentorum numerus ad 55.

Long. corp. 70, lat. 5; long. antennarum 3,6, pedum 2,6.

♂ Collum angulo antico deorsum et antrorsum rotundatim producto, angulo postico valde obtuso, parum rotundato.

Pedes articulis 1-3 infra serie setarum sat longarum instructis, articulis 4-5 infra soleatis et setis nonnullis sat longis auctis, articulo ultimo fere ut in foemina.

Organum copulativum lamina antica quam postica paululum breviora, apicem versus setis brevioribus instructa, apice attenuato, crasso, la-

mina postica apice triangulari, flagello processu spiniformi ad basim externam aucto, gradatim parum attenuato, apice in processibus duobus acutis terminato.

Habitat: Paraguay: Paraguari, Asunción, Rio Apa; Argentina: Tucuman, Resistencia, Colonia Benitez.

19. **Plusioporus Cameranii**, Silv.

Gli esemplari di Bolivia sono un poco più grandi di quello del Paraguay e con i notazoniti, eccetto la parte posteriore testacea, quasi neri sopra i pori.

Inoltre il processo interno delle lamine posteriori dell'organo copulativo termina con una sola punta acuta negli esemplari di Bolivia e con due in quelli del Paraguay.

Habitat: Trinidad (Asunción), Paraguari, Resistencia.

20. **Plusioporus Gigliotosi**, Silv., sp. n.

Plus minusve ater vel nigriscens, medio dorso prozonarum macula ochracea plus minusve distincta ornato.

Caput totum laevigatum, vertice sulco brevi. Oculi inter sese parum magis quam diametros transversalis oculi singuli distantes, ocellis circa 42, 6-seriatis compositi. Antennae resupinae trunci segmentum primum superantes, apicem versus vix incrassatae. Collum lateribus latis, non inflexis, angulis antico et postico subrectis, paululum rotundatis, utrimque sulcis duobus profundis notatis.

Trunci segmenta metazonis supra poros punctis sat magnis et sat profundis obsessis, sub poris longitudinaliter striatis, sulco circulari inter prozonas et metazonas minime crenulato. Pori repugnatorii aliquantum pone sulcum circularem siti. Sterna sublaevia.

Cauda postice triangularis, valvulas anales spatio magno non superans. Valvulae anales ad margines valde compressae; lamina subanalis triangularis.

Pedes sat longi, setis ut in specie praecedente.

Segmentorum numerus ad 53.

Long. corp. 60, lat. 5,2; long. antennarum 5, pedum 2,8.

♂ Collum angulo antico deorsum et antrorsum aliquantum producto, rotundato, angulo postico obtuso.

Pedes infra setis nonnullis longis instructi, articulis 4-5 soleatis.

Organum copulativum lamina antica longitudine quam postica vix brevior, sed valde angustior apice parum acuto et arcuato, lamina postica lata apice externe rotundato, interne parum aucte producto, flagello longo, attenuato, processu spiniformi ad basim externam aucto, apice bifido.

Habitat: Urucum (Corumbá).

21. **Urostreptus Borellii**, Silv.

Syn. Archispirostreptus Borellii Silv. Boll. Mus. Tor. X, n. 203, p. 9, f. 15 (1895).

Latericius vel badius, ventre pedibusque sordide testaceis.

Caput totum laeve, clypeo super labrum foveis setigeris quatuor instructo, vertice sulco parvo.

Oculi inter sese diametro transversali oculi singuli distantes, ocellis c. 41, 6-seriatis compositi. Antennae resupinae trunci segmentum primum superantes, apicem versus paululum incrassatae. Collum lateribus latis non inflexis angulo antico rotundato postico subrecto utrimque sulcis duobus sat approximatis impressis.

Trunci segmenta nitida, prozonis subtilissime concentrice striatis, metazonis aliquantum magis quam prozonae elevatis, rugis longitudinalibus et punctis pluribus profundis supra poros instructis, sub poris striis longitudinalibus, sulco transversali inter prozonas et metazonas crenulato. Pori ripugnatori minimi a segmento quinto (6 auct.) incipientes et aliquantum pone sulcum transversalem siti.

Cauda medio dorso carinulata, postice triangulari apice compresso, attenuato, crasso, rotundato valvulas anales parvo spatio non superante. Sterna transversaliter striata.

Pedes sat longi, articulo singulo infra setis nonnullis brevibus et seta sat longa subapicali instructis, articulo ultimo infra setis brevibus, robustis spiniformibus et supra ad apicem spina brevi armato, ungue terminali longo, attenuato; articulo tertio longitudine ultimum aequante.

Segmentorum numerus ad 49.

Long. corp. 50; lat. 4; long. antennarum 4, pedum 3.

♂ Collum lateribus latis angulis antico et postico fere rectis, paululum rotundatis. Pedes infra setis nonnullis sat longis instructi et articulis 4-5 soleatis.

Organum copulativum lamina antica quam postica valde brevior, oblique valde excisa et setis longis vestita, lamina postica apice lato externe rotundato, antice reflexo, flagello longo, attenuato, apice acuto, processu perlongo, attenuato, acuto ad basim externam armato.

Habitat: sub truncis arborum ad Formosa, Resistencia (Chaco), Tucuman.

22. **Orthoporus heterogona**, sp. n.

Fulgineo-badius, parte postica metazonarum latericia, antennis pedibusque latericiis.

Caput totum laevigatum, clypeo supra labrum foveis setigeris quatuor instructo, vertice sulco manifesto. Oculi inter sese minus quam duplo diametri transversalis oculi singuli distantes, ocellis c. 49, 6-seriatis compositi. Antennae breves, collum non superantes, apicem versus non incrassatae, articulo sexto quam quintus parum magis attenuato, quintum longitudine aequante. Collum lateribus parum latis, angulo an-

tico valde inflexo, angulo postico subrecto, rotundato, sulco profundiore laterali impressis et sulcis tribus parvis latero-anterioribus.

Trunci segmenta nitida, metazonis punctis minimis obsessis, aliquantum sub poris striis longitudinalibus instructis, sulco circulari non crenulato. Pori a segmento 5° (= 6) incipientes parum longe pone sulcum circularem siti. Sterna striis transversalibus impressa. Cauda postice parum triangularis valvulas anales spatio sat magno non superans. Valvulae anales ad margines tantum valde compressae; lamina subanalis lata, brevis, triangularis. Pedes breves, infra setis nonnullis longis, robustis instructi, articulo tertio quam ultimus parum longiore, articulo ultimo supra ad apicem seta robusta spiniformi aucto, ungue terminali magno quam articulus ultimus parum brevior.

Segmentorum numerus 61.

Long. corp. 65; lat. 5; long. antennarum 3, pedum 2,2.

♂ Collum angulo postico retrorsum parum producto, fere ut in foemina.

Pedes infra tantum setis nonnullis brevissimis instructi et in articulis 4 5 soleatis.

Organum copulativum lamina antica quam postica aliquantum brevior, recte truncata, lamina postica apice parum triangulari rotundato, externe in processu longo, attenuato, acuto producto, flagello sat brevi, parum longe a basi externa lato, in processibus tribus diviso, quorum longior apice valde attenuato, brevior apice acuto, triangulari, medianus apice rotundato.

Habitat: sub truncis ad Areguà (Paraguay).

23. *Diaporus americanus*, Silv.

Syn. *Alloporus americanus* Silv. Ann. Mus. civ. Genova (2) XIV, p. 780.

» » » » Boll. Mus. Torino X, n. 203, p. 11 (1895).

Nigrescens parte posticam etazonarum latericia, pedibus nigrescentibus vel latericius parte postica prozonarum fuliginea.

Caput subtiliter punctatum, clypeo rugoso supra labrum foveis setigeris quatuor instructo, vertice sulco manifesto. Oculi inter sese parum magis quam diametros transversalis oculi singuli distantes, ocellis c. 52, 6-seriatis. Antennae sat breves, collum superantes, articulo quinto ceteris parum crassiore et quam sextus, subcylindricus, aliquantum longiore.

Collum lateribus parum latis, marginem ventralem segmenti primi trunci non attingentibus, angulo antico aliquantum inflexo, obtuso, angulo postico etiam aliquantum obtuso, utrimque carinis 4-5 auctis.

Trunci segmenta nitida prozonarum parte antica concentricè striata, postica et metazonis polita, punctis minimis tantum impressis, parum sub poris striatis, sulco circulari in lateribus tantum paululum crenulato, cetero laevi. Pori repugnatorii a segmento 4° (= 5°) incipientes, parum longe pone sulcum circularem siti. Sterna laevia.

Cauda postice triangularis apice crassiusculo valvulas anales parvo spatio non superante.

Valvulae anales marginibus compressis. Lamina subanalis lata, brevis, triangularis.

Pedes articulo singulo infra setis nonnullis brevibus et seta subapicali sat longa, robusta aucto, articulo ultimo infra setis 4-6 brevibus et brevioribus sat robustis armato et seta robusta spiniformi supra ad apicem, ungue terminali magno, basi crassa, quam articulus ultimus parum brevior.

Segmentorum numerus 66.

Long. corp. 110; lat. 7; long. antennarum 5, pedum 4.

♂ Collum angulo antico infra parum producto, acuto.

Pedes infra setis nonnullis brevissimis et seta parum longa subapicali in articulis 1-3 instructi, articulis 4-5 infra soleatis.

Organum copulativum lamina antica quam postica aliquantum brevior, recte truncata, lamina postica apice plus minusve rotundato, in processu magno, attenuato, acuto externe producto, flagello brevi apice perlato laminari, interne processu attenuato aucto.

Habitat: S. Pedro (Misiones) Posadas.

24. **Diaporus americanus** subsp. **perproximus**, n.

Nigrescens, parte postica metazonarum badia, antennis pedibusque badio-nigrescentibus.

Caput totum, praesertim clypeo, plus minusve rugosum, vertice sulco sat profundo ad lineam interocularem in fovea parva terminato. Oculi inter sese parum minus quam diametros transversalis oculi singuli distantes, ocellis c. 55, 5-seriatis. Antennae resupinae collum superantes. Collum lateribus parum latis margine antico sub oculis aliquantum sinuato et dimidia parte antica adstricta ita ut parte antica curva sit, sed non convexa, angulis antico et postico rotundatis, utrimque carinulis 5-6 auctis.

Trunci segmenta nitida parte postica prozonarum et metazonis sublaevibus, punctis minimis tantum impressis, parum sub poris metazonis striatis, sulco circularis inter prozonas et metazonas bene crenato vel melius foveis parvis, rotundis, in dorso minoribus impresso. Sterna laevia.

Cauda postice triangularis apice parum acuto, spatio parvo vel minimo valvulas anales non superante.

Valvulae anales ad margines compressae. Lamina subanalis lata, brevis, parum triangularis.

Pedes ut in *Ort. americano*.

Segmentorum numerus 66.

Long. corp. 120, lat. 8.5; long. antennarum 6, pedum 4.

♂ Collum, pedes et organum copulativum ut in *Diaps. americano*.

Habitat: Carandasinho (Corumbá).

Questa sottospecie differisce dal *Diap. americano* per le sue dimensioni un poco maggiori e soprattutto per avere il solco circolare fra i prozoniti ed i metazoniti fornito di piccole depressioni circolari, che mancano affatto al dorso del *D. americano* sp.

Oltre gli esemplari grandi, le cui misure sono sopra indicate, della stessa località ho esaminato esemplari adulti di dimensioni il doppio più piccole, ma aventi già distinti i caratteri specifici, meno il numero degli ocelli.

25. **Heteroryge paraguayensis**, Silv.

Syn. *Odontopyge paraguayensis* Silv. Boll. Mus. Torino X, n. 203, p. 11, fig. 22.

Badia-fuliginea prozonarum dorso ad latera fasciae medianae angustissimae fuliginiae macula ochracea ornato.

Caput totum nitidum, laevigatum, clipeo super labrum foveis quatuor setigeris instructo. Oculi inter sese diametro transversali oculi singuli distantes, ocellis c. 47, 7-seriatis compositi. Antennae resupinae collum superantes, apicem versus paululum incrassatae. Collum lateribus sat latis non inflexis, angulo antico magis quam posticus rotundato, utrimque sulcis duobus.

Trunci segmenta nitida, metazonis supra poros subtilissime, longitudinaliter rugosa et punctis minimis obsessis, sub poris longitudinaliter striatis, sulco circulari inter prozonas et metazonas paululum crenulato. Sterna laevia. Pori repugatorii a segmento 5° (6 auct.) incipientes.

Cauda postice triangularis apice crassiusculo, acuto, spatio sat magno processus spiniformes valvularum analium non attingente. Valvulae anales valde compressae marginibus limbatis et in angulo supero in processibus duobus brevioribus, conicis productis; lamina subanalis triangularis apice rotundato. Pedes articulo singulo infra setis nonnullis brevioribus et seta subapicali acutis, articulo ultimo infra setis brevioribus, robustis et supra ad apicem spina sat longa armato, ungue terminali magno, attenuato.

Segmentorum numerus ad 54.

Long. corp. 48; lat. 4; long. antennarum 3, pedum 2,2.

♂ Collum angulo antico deorsum parum producto, acuto-rotundato, angulo postico obtuso.

Pedes differunt a foeminae pedibus tantum soleis articularum 4-5.

Organum copulativum lamina antica quam postica parum breviora interne in processu parvo conico producta, lamina postica apice laminari antrorsum reflexo, flagello brevi, spina parva triangulari apud basim externam armato, apice laminari, latiore interne processu attenuato instructo.

Habitat: Paraguay: Rio Apa, Villa Rica, Areguá; Matto Grosso: Urucúm, Itaisi (Cuyabá).

Gli esemplari di Itaisi (Cuyabá) sono un poco più piccoli di quelli di Urucúm e del Paraguay.

Fam. **Spirobolidae.**

26. **Rhinocricus nodulipes**, Silv.

Urucūm.

27. **Rhinocricus Borellii**, Silv.

Villa Rica.

Fam. **Pseudonannolenidae.**

28. **Ppseudonannolene typica**, Silv.

Ann. Mus. civ. Genova (2) XIV, p. 775, fig. 8.

Nigra parte postica metazonarum pedibusque latericiis vel testaceis.

Caput totum laevigatum clypeo supra labrum foveis setigeris 6. Oculi inter sese quam diametros transversalis oculi parum minus quam duplo distantes, ocellis 34, 5-seriatis. Antennae sat longae, resupinae trunci segmentum secundum superantes, articulo tertio quam secundus longiore, articulo sexto ceteris parum crassiore et quintum longitudine subaequante, articulo septimo minimo. Collum lateribus utrimque gradatim parum angustioribus, et parum magis antice quam postice rotundatis, margine antico-laterali limbato et sursum paululum reflexo, angulo laterali extremo acuto et inflexo, utrimque sulcis profundis 6-8 impressis.

Metazonae quam prozonae parum magis elevatae.

Trunci segmenta nitida, prozonarum parte postica et metazonis supra poros laevibus, parum longe sub poris longitudinaliter striatis. Sterna laevia. Pori repugnatorii parvi, a segmento 4° (= 5°) incipientes et in metazonis minime magis ad sulcum circularem quam ad marginem posticum approximati. Sulcus circularis inter prozonas et metazonas profundus, paululum crenato.

Cauda postice subsemicircularis valvulas anales paululum superans vel non. Valvulae anales convexae ad margines non compressae, vix limbatae. Lamina infra analis subsemielliptica.

Pedes sat longi et sat attenuati infra setis sat brevibus et seta sat longa, in articulo singulo, subapicali instructi, articulo ultimo infra setis nonnullis parum longis et seta supraapicali aucto, ungue terminali quam articulus ultimus duplo brevior.

♂ Collum ut in foemina. Stipites mandibulares non producti.

Pedes parum magis setosi, soleis nullis, primi paris articulo sternocoxali permagno antice breviter pilosissimo, articuli ceteris 5 quam in foemina parum brevioribus. Segmentum 6um parte media ventrali in processibus duobus, parvis, subquadratis producta.

Organum copulativum columnis duabus crassis constitutum apice partibus duabus composito, quarum altera interna triangularis, concava

marginibus longe setosis, altera externa parum longior, lata, laminaris supra externe excisa et processu parvo acuto aucta.

Segmentorum numerus ad 63.

Long. corp. 62; lat. 4; long. antennarum 4,5, pedum 2,6.

Habitat: Piray, Bella vista.

29. **Pseudonannolene centralis**, sp. n.

Nigra parte postica metazonarum antennis pedibusque plus minusve testaceis.

Oculi ocellis c. 35, 5-seriatis. Antennae parum magis incrassatae et parum breviores quam in *P. typica*. Collum lateribus antice et postice gradatim angustioribus, *marginē postico laterali* sursum aliquantum reflexo, angulo laterali acuto, rotundato, utrimque sulcis quatuor profundis et nonnullo postico abbreviato impressis.

Trunci segmenta nitida, prozonarum parte postica et metazonis supra poros laevibus, aliquantum sub poris longitudinaliter striatis. Metazonae quam prozonae magis elevatae (aliquantum magis quam in *P. typica*); sulcus circularis inter prozonas et metazonas profundus sat bene crenatus. Sterna laevia. Pori repugnatorii sat magni, in metazonis ad sulcum circularem quam ad marginem posticum parum magis approximati.

Cauda postice paululum angulata valvulas anales spatio minimo non superans. Valvulae anales parum limbatae, convexae et ad limbum sulcatae. Lamina infra anales lata, brevis, postice paululum rotundata.

Pedes ut in specie praecedente.

Segmentorum numerus ad 66, plerumque 62.

Long. corp. 70; lat. 5.

♂ Organum copulativum apicis parte externa laminari angulo externo oblique truncato, parte interna longitudine externam aequante, apice rotundato longe setoso et margine antico etiam toto setoso.

Habitat: ad Paraguarì (Paraguay) sub arborum truncis.

30. **Pseudonannolene segmentata**, Silv.

Boll. Mus. Torino X, n. 203, p. 8.

♀ Nigra metazonis, antennis pedibusque plus minusve pallide ferrugineis vel parum fulvescentibus.

Oculi ocellis c. 40, 5-seriatis. Antennae resupinae segmentum secundum superantes apicem versus paululum incrassatae. Collum utrimque pone oculos margine paululum sinuato, lateribus latis antice rotundatis et margine antico et laterali sursum aliquantum reflexis, postice parum rotundatis, angulo laterali inflexo acuto, supra utrimque sulcis 5-6 profundis impressis.

Trunci segmenta nitida, parte postica prozonarum laevi, metazonis quam prozonae multo magis elevatis, supra poros laevibus, parum sub

poris striatis. Sulcus circularis profundus, bene crenatus (melius quam in *P. centralis*). Sterna laevia.

Cauda postice paululum angulata, valvulas anales spatio minimo superans vel non. Valvulae anales convexae parum limbatae; lamina infranalis sat lata, brevis, postice parum rotundata.

Pedes sat longi, exiles et setis ut in speciebus ceteris.

Segmentorum numerus ad 60.

Long. corp. 72; lat. 4,4; long. antennarum 3,5, pedum 2,8.

Habitat: Rio Apa (Paraguay).

31. **Pseudonannolene brevis**, sp. n.

Badia metazonarum parte postica et segmentis totis sub poris, nec non pedibus sordide testaceis.

Oculi ocellis c. 32, 5-seriatis. Antennae resupinae trunci segmentum secundum superantes, apicem versus paululum incrassatae. Collum lateribus sat angustatis (magis angustatis quam in *P. typica*) angulo antico valde rotundato, postico subobtusato, margine antico laterali vix sursum reflexo, supra utrimque sulcis profundis 5-6 impressis, angulo laterali acuto, perparvo inflexo.

Trunci segmenta nitida, laevia, metazonis aliquantum sub poris striatis, et quam prozonae parum magis elevatis, sulco circulari parum profundo, sat breve crenato. Sterna laevia. Cauda postice minime angulata valvulas anales spatio minimo non superans.

Valvulae anales paululum limbatae; lamina subanalis lata, brevis postice late rotundata.

Pedes infra sat longe setosi, ungue terminali sat parvo, quam articulus ultimus triplo brevior.

Segmentorum numerus ad 53.

Long. corp. 45; lat. 3,5; long. antennarum 3,5, pedum 2,5.

Habitat: Paraná.

♂ Organum copulativum parte externa laminari angulo externo parum oblique exciso, angulo interno rotundato, processu spiniformi laminam non superante, parte interna angulo apicali interno acuto et margine toto longe setoso.

32. **Pseudonannolene abbreviata**, sp. n.

Nigra, metazonarum parte postica pedibusque plus minusve badiis.

Oculi c. 34, 5-seriatis. Antennae resupinae trunci segmentum secundum superantes, articulo sexto ceteris parum crassiore. Collum lateribus sat angustatis, angulo antico parum rotundato, postico obtusato, angulo laterali parum rotundato, acuto, paululum inflexo, marginibus non reflexis, supra utrimque sulcis profundis 5-7.

Trunci segmenta nitida, laevia, metazonis quam prozonae parum magis

elevatis, sub poris striatis, sulco circulari bene crenato. Sterna laevia. Cauda postice parum angulata, valvulas anales spatio perparvo non superans. Valvulae anales paululum limbatae; lamina subanalis lata, sat brevis, late triangularis.

Pedes sat breves, infra sat longe setosis, ungue terminali sat magno, quam articulus ultimus duplo brevior.

Segmentorum numerus ad 57.

Long. corp. 50; lat. 4; long. antennarum 3, pedum 1,8.

♂ Organum copulativum parte externa laminari angulo externo oblique exciso, angulo interno rotundato, parte interna triangulari margine toto sat longe setoso.

Habitat: La Sierra.

Obs. Species haec *P. typicae* valde affinis differt tantum collo lateribus parum magis angustatis et margine laterali antico non reflexo, sulco circulari inter prozonas et metazonas bene crenato, corpore aliquantum minore, organo copulativo parum diverso.

Ab *P. brevi* differt colore, segmentorum numero, lateribus paululum magis angustatis, longitudine pedum unguis, organo copulativo parum diverso.

33. **Pseudonannolene rocana**, sp. n.

Fulginea vel nigriscens, parte postica metazonarum umbrina vel isabellina, antennis, pedibusque sordide ferrugineis.

Oculi ocellis c. 20, 5-seriatis. Antennae resupinae trunci segmentum secundum superantes, apicem versus aliquantum incrassatae. Collum lateribus sat angustatis, angulis antico et postico parum rotundatis, supra utrimque striis quinque tenuibus impressis.

Trunci segmenta nitida, laevia, metazonis aliquantum longe sub poris striatis, quam prozonae sat magis elevatis, sulco circulari profundo subtiliter sed bene crenato. Cauda postice paululum angulata, valvulas anales spatio minimo non superans. Valvulae anales minime limbatae; lamina subanalis lata, brevis, postice fere recte truncata.

Pedes infra parum setosi, ungue terminali magno, quam articulus ultimus minus quam duplo brevior.

Segmentorum numerus ad 59.

Long. corp. 30; lat. 2; long. antennarum 2,2, pedum 1,4.

♂ Organum copulativum parte externa quam interna duplo longiore, lata, in medio triangulari, parte interna cylindrica, apice rotundato setis longis instructa.

Habitat: Departamento Roca (Uruguay).

34. **Pseudonannolene auguralis**, sp. n.

Latericia, cauda et valvulis analibus nigrescentibus, pedibus fulvo-ferrugineis.

Oculi rotundati ocellis c. 25 compositi. Antennae trunci segmentum secundum paululum superantes, apicem versus aliquantum incrassatae. Collum lateribus angustatis, angulo antico et postico rotundatis, supra utrinque sulcis profundis 3-4.

Trunci segmenta nitida laevia, metazonis quam prozonae aliquantum magis elevatis, longe sub poris striatis; sulco circulari profundo, sat bene crenato. Cauda et valvulae anales ut in specie praecedente.

Pedes infra aliquantum setosi ungue terminali quam articulus ultimus fere duplo brevior.

Segmentorum numerus ad 60.

Long. corp. 30; lat. 1,9; long. antennarum 1,8, pedum 1.

♂ Organum copulativum parte externa quam interna fere duplo longiore, in medio paululum triangularem, parte interna triangularem apice et margine interno fere toto setis longis instructo.

Obs. Species haec differt a *P. rocana* colore, sulcis profundis colli et parum organo copulativo.

Habitat: Montevideo.

35. *Pseudonannolene meridionalis*, sp. n.

♀ Versicolor, prozonarum parte antica luride cremea, parte postica fuliginea, metazonarum parte antica fuliginea, supra poros anulo antico ferrugineo notata, parte postica luride cremea, pedibus umbrinis.

Oculi aliquantum rotundatis, ocellis c. 32 compositi. Antennae trunci segmentum secundum superantes, apicem versus aliquantum incrassatae. Collum lateribus sat angustatis, angulo antico valde rotundato, postico subrecto, supra utrinque sulcis 4-5 sat profundis.

Trunci segmenta nitida, laevia, metazonis quam prozonae parum magis elevatis, parum sub poris striatis, sulco circulari sat profundo et sat bene crenato. Cauda et valvulae anales ut in specie praecedente.

Pedes infra setosi, ungue terminali quam articulus ultimus duplo brevior.

Segmentorum numerus ad 60.

Long. corp. 40, lat. 2,5; long. antennarum 2,5, pedum 1,5.

Habitat: Tandil (Pr. Buenos Ayres).

Obs. Species haec a ceteris praesertim colore distinguenda.

36. *Pseudonannolene Borelli*, Silv.

Boll. Mus. Torino X, n. 203, p. 7, fig. 12.

Atra, capite, collo, trunci segmentis 1-3, cauda pedibusque plus minusve cremeis, metazonarum parte postica fulvescente.

Oculi ocellis c. 30, 5-seriatis. Antennae sat attenuatae, longae, apicem versus parum incrassatae, trunci segmentum tertium resupinae superantes. Collum lateribus angustatis, marginibus sursum non reflexis, angulo laterali paululum inflexo, acuto, rotundato, supra utrinque sulcis 5-7.

Trunci segmenta nitida, parte postica prozonarum laevi, metazonis quam prozonae aliquantum magis elevatis, supra poros laevibus, aliquantum sub poris striatis, sulco circulari inter prozonas et metazonas profundo; supra poros paululum crenato, sub poris bene crenato. Pori sat magni ad sulcum circularem quam ad marginem posticum metazonarum aliquantum magis approximati (magis quam in *P. typica*). Sterna laevia. Cauda postice parum angulata valvulas anales vix vix non superans. Valvulae anales convexiusculae, paululum limbatae; lamina sub-analis sat lata et longa postice late triangularis.

Pedes sat longi, exiles, infra sat longe setosis, ungue terminali magno, quam articulo sexto minus quam duplo minore.

Segmentorum numerus ad 68.

Long. corp. 65; lat. corp. 4; long. antennarum 4, pedum 3.

♂ Organum copulativum apicis parte externa angulo externo acuto, parte interna quam externa aliquantum brevior, apice rotundato longe setoso et setis longis etiam parum sub apice aucta, basi setis nullis.

Habitat: Areguà, Asunción (Paraguay); Caiza, S. Lorenzo, S. Francisco (Bolivia):

Var. Exempla majora ex Bolivia colore parte postica prozonarum et parte antica metazonarum nigro et sulco circolare bene crenato.

37. **Pseudonannolene pusilla**, Silv.

Boll. Mus. Torino X, n. 203, p. 8 (1895).

Nigra, metazonarum parte postica crenea vel fulvescente, antennis pedibusque testaceis. Caput laevigatum, vertice sulco tenui. Oculi ocellis c. 20 irregulariter 4-seriatis. Antennae resupinae trunci segmentum secundum superantes apicem versus parum incrassatae.

Collum lateribus valde latis, abbreviatis, angulo antico latissime rotundato, angulo postico paululum acuto et retrorsum paululum vel minime producto, margine antico-laterali et laterali limbato, supra utrimque striis tribus profundioribus impressis.

Trunci segmenta nitida laevia, metazonis valde longe sub poris striatis et quam prozonae parum magis elevatis, sulco circulari profundo, subtiliter crenato. Cauda postice sat rotundata valvula anales spatio minore non superans. Valvulae anales limbo nullo, convexiusculae; lamina sub-analis lata, brevis, postice paululum angulata.

Pedes infra setis nonnullis brevibus et seta subapicali in articulis 1-5 instructi, ungue terminali sat magno, quam articulus ultimus duplo brevior.

Segmentorum numerus ad 72; plerumque 66.

Long. corp. 55; lat. 30; long. antennarum 3; pedum 2.

♂ Organum copulativum partis externae angulo externo triangulari plus minusve acute deorsum producto, parte interna quam externa parum

breviore, transverse triangulari setis pluribus marginalibus longis instructa.

Habitat: Posadas, Chacó, Asunción, Urucum.

38. **Pseudonannolene parvula**, sp. n.

Avellanea vel umbrina vel sordide latericia tota.

Caput laevigatum, vertice sulco tenuissimo. Oculi ocellis plerumque minus quam 20, 3-4 seriatis. Antennae resupinae trunci segmentum secundum superantes, aliquantum clavatae. Collum lateribus valde latis, brevibus, angulo antico obtuso, parum rotundato, angulo postico paululum rotundato, margine laterali-antico et laterali limbato, supra utrimque sulcis profundioribus 3-4.

Trunci segmenta nitida, laevia, metazonis longe sub poris striatis, quam prozonae paululum magis elevatis, sulco circulari parum profundo, minime crenato. Cauda postice parum angulata valvulas anales vix non superans. Sterna sublaevia. Valvulae anales paululum limbatae; lamina subanalis lata, brevis, postice parum rotundata.

Pedes infra setis brevibus nonnullis et seta sat longa subapicali in articulis 1-5 instructi, ungue terminali quam articulus ultimus duplo brevior.

Segmentorum numerus ad 66.

Long. corp. 45; lat. 2; long. antennarum 2, pedum 1,3.

♂ Organum copulativum parte interna apice extrorsum valde flexo, acuto, setis longis supra et subtus aucto, parte externa angulo externo oblique truncato.

Habitat: Brasile: Bella Vista (Paraná); Argentina: Salto dell'I-guazù; Paraguay: Tacurù Pucù, Puerto Bertoni (Alto Paraná).

39. **Pseudonannolene Bovei**, Silv.

Ann. Mus. civ. Genova (2) XIV, p. 776, fig. 9 (1895).

Nigra; metazonarum parte postica pallide fulvescente, antennis pedibusque flavicantibus.

Caput laevigatum vertice sulco tenui. Oculi ocellis c. 20-30, 4-5 seriatis. Antennae resupinae trunci segmentum secundum superantes, apicem versus parum incrassatae.

Collum lateribus valde latis, abbreviatis, angulo antico parum lato rotundato, angulo postico paululum acuto et retrorsum paululum producto, margine antico laterali et laterali limbato et sursum parum reflexo, supra utrimque striis 3-4 profundioribus impressis.

Trunci segmenta nitida, laevia, metazonis parum longe sub poris striatis et quam prozonae magis non elevatis, sulco circulari haud profundo, subtiliter crenato. Cauda postice rotundata, valvulas anales spatium

minimo non superans. Valvulae anales haud limbatae, convexiusculae; lamina subanalis lata, brevis, postice paululum rotundata.

Pedes infra setis nonnullis brevibus et seta subapicali in articulis 1-5 instructi, ungue terminali quam articulus ultimus minus quam duplo brevior.

Segmentorum numerus ad ? (Exempla omnia fracta).

Long. corp. c. 50; lat. 3; long. antennarum 3, pedum 2.

♂ Organum copulativum parte interna quam externa parum brevior, angulo externo triangulari, apice et sub apice externe setis longis instructa, parte externa angulo externo triangulari horizontali, valde producta.

Habitat: Misiones: Giabibirri (Bove).

Species haec ad *P. pusillam* valde affinis, sed angulo antico colli minus late rotundato et forma organi copulativi praesertim distinguenda.

